

Eylül 2023 | Sayı No: 94

PASABI

Pazar
Sabahı
Bilgileri

Bu Hafta...

‘Sadelik’ bir okul politikası olabilir mi?

Biraz Kül Biraz Duman

Vefa Filizlendiren Mektep

Kraliçe Arı Sendromu

Kıbrıs Adasında Avcılık Kültüründe Sürdürebilirlik

Çürüme

Guafa

Pentest Günlükleri

www.pasabi.net

Kasım 2023 | Sayı No: 94

İÇİNDEKİLER

- 03 Editörden M. Recai YILMAZ
- 04 COP28, Dubai
- 05 iklimin Değiştirdiği Çocuk, UNICEF
- 06 AB Geri Dönüştürülebilir Malzeme ihracatı, EUROSTAT
- 07 Guafa
Furkan TİRALİ
- 09 Nedir Bu..?
Behiye KARA
- 11 Vefa Filizlendiren Mektep
Mehmet Cemal ÇİFTÇİGÜZELİ
- 15 Nöbetçi Çevirmen
Savaşkan İLMAK
- 18 Pentest Günlükleri
Yılmaz DEĞİRMENCİ
- 19 Kıbrıs Adasında Avcılık Kültüründe
Sürdürebilirlik
Hasan AKKOYUN
- 22 Biraz Kül Biraz Duman
Selçuk PEKER
- 23 Çürüme
Ashı SEYHAN ÇAKIR

İstanbul'u dinliyorum, gözlerim kapalı

İstanbul'u dinliyorum, gözlerim kapalı
Önce hafiften bir rüzgar esiyor;
Yavaş yavaş sallanıyor
Yapraklar ağaçlarda;
Uzaklarda, çok uzaklarda,
Sucuların hiç durmayan çingirakları
İstanbul'u dinliyorum, gözlerim kapalı.

İstanbul'u dinliyorum, gözlerim kapalı;
Kuşlar geçiyor, derken;
Yükseklerden, sürü sürü, çığlık çığlık.
Ağlar çekiliyor dalyanlarda;
Bir kadının suya değiyor ayakları;
İstanbul'u dinliyorum, gözlerim kapalı.

İstanbul'u dinliyorum, gözlerim kapalı;
Serin serin Kapalıçarşı
Cıvı cıvı Mahmutpaşa
Güvercin dolu avlular
Çekiç sesleri geliyor doklardan
Güzelim bahar rüzgarında ter kokuları;
İstanbul'u dinliyorum, gözlerim kapalı.

İstanbul'u dinliyorum, gözlerim kapalı;
Başımda eski alemlerin sarhoşluğu
Loş kayıkhaneleriyle bir yalı;
Dinmiş lodosların uğultusu içinde
İstanbul'u dinliyorum, gözlerim kapalı.

İstanbul'u dinliyorum, gözlerim kapalı;
Bir yosma geçiyor kaldırımdan;
Küfürler, şarkılar, türküler, laf atmalar.
Bir şey düşüyor elinden yere;
Bir gül olmalı;
İstanbul'u dinliyorum, gözlerim kapalı.

İstanbul'u dinliyorum, gözlerim kapalı;
Bir kuş çırpınıyor eteklerinde;
Alın sıcak mı, değil mi, bilmiyorum;
Dudakların ıslak mı, değil mi,
bilmiyorum;
Beyaz bir ay doğuyor fıstıkların
arkasından
Kalbinin vuruşundan anlıyorum;
İstanbul'u dinliyorum.

Orhan Veli KANIK

Editörden

M. Recai YILMAZ

Canhariset
100
YAŞINDA!

COP28, DUBAI

30 Kasım - 12 Aralık 2023 tarihleri arasında Birleşik Arap Emirlikleri'nin Expo City Dubai kentinde gerçekleştirilecek. Taraflar Konferansları tarihinde bir ilk: COP28'de 6 yeni etkinlik olacak.

COP28'de düzenlenen Taraf Konferanslarında Sağlık, Yardım, İyileşme ve Barış'a adanan ilk günü gerçekleştirecek ve "Sağlık ve İklim Bakanları Bildirgesi"ni yayınlanacak.

COP28, Birleşik Arap Emirlikleri Konferans Başkanlığı'nın desteklediği Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) liderliğindeki "Tarım, Gıda Sistemleri ve İklim için Küresel Çerçeve"nin yayınlanmasına tanıklık edecek. Bu bildirge, gıda sektörlerinde metan emisyonları, biyoçeşitliliğin korunması, sağlıklı ve sürdürülebilir beslenme gibi kilit alanlarda önemli adımlar atılacak.

Zirve, dayanıklı ve geleceğe hazır ekonomiler inşa ederken, ulusal hükümetlerin emisyon azaltma hedeflerine ulaşmalarına ve sıfır emisyon hedefine ulaşmalarına yardımcı olma konusunda önemli olan belediye başkanları, valiler, iş dünyası liderleri, STK liderleri ve diğer yüzlerce yerel lideri bir araya getirmeyi amaçlıyor.

COP28, küresel karbon emisyonlarına katkısını ve temiz enerjiye geçişteki rolünün nasıl artırılabilirliğini tartışmak üzere ilk kez bir günü uluslararası ticarete ayırıyor.

COP28, dini liderleri ve şahsiyetleri küresel iklim sorunlarına odaklanan planlara dahil etmek amacıyla Taraflar Konferanslarında ilk kez Dinlerarası Stanta ev sahipliği yapıyor.

COP28'in altıncı gününde, tarihte ilk kez yerel konular ve yerli halkların iklim eylemindeki rolü tartışılacak.

Yerli Halklar Günü, yerli halkların nesiller arası bilgi, uygulama ve liderlikleriyle birlikte gezegenin sağlığını koruma çabalarındaki önemini vurgulayacak. Ayrıca, finansmana doğrudan erişim mekanizmalarını geliştirmenin gerekliliğine odaklanacak.

İKLİMİN DEĞİŞTİRDİĞİ ÇOCUK, UNICEF

COP28 iklim değişikliği zirvesinden önce yayımlanan İklimin Değiştirdiği Çocuk (The Climate Changed Child) raporu, iklim değişikliğinin etkilerinden biri olan su kıtlığı riskinin çocuklara yönelik oluşturduğu tehdide dikkat çekiyor. Rapor, su güvenliğinin üç seviyesinin (su kıtlığı, su kıtlığı riski ve su stresi) küresel bazdaki etkilerini analiz ediyor.

İklim değişikliğinin sonuçları çocuklar için yıkıcı. Bedenleri ve zihinlerikirli hava, yetersiz beslenme ve aşırı sıcak gibi etmenlere karşı son derece savunmasız. İklim değişikliği; su kaynaklarının tükenmesi ve deşet verici hava olaylarının daha güçlü ve sık yaşanması gibi durumlara yol açarak sadece çocukların içinde bulundukları çevreyi değiştirmekle kalmıyor aynı zamanda zihinsel ve fiziksel sağlıklarını da etkiliyor. Çocuklar değişim istiyor, ancak ihtiyaçları genellikle göz ardı ediliyor

Rapordaki bulgulara göre, bu değişime maruz kalan çocukların en büyük kısmı Orta Doğu, Kuzey Afrika ve Güney Asya bölgelerinde; yani su kaynaklarının sınırlı, mevsimler ve yıllar arası değişkenliğin yüksek, yeraltı su seviyesinin düşük veya kuraklık riskinin yüksek olduğu yerlerde yaşıyorlar.

Çok fazla sayıda çocuk (436 milyon) hem yüksek veya çok yüksek düzeyde su kıtlığı olan hem de düşük veya çok düşük düzeyde içme suyu hizmetlerinin sunulabildiği yerlerde çifte yük (aşırı su kıtlığı riski olarak bilinen durum) altında. Bu uygunsuz koşullar tüm çocukların yaşamlarını, sağlıklarını ve refahlarını risk altında bırakmanın yanı sıra, 5 yaş altı çocukların önlenebilir hastalıklara yakalanarak hayatlarını kaybetmelerinin ana nedenlerinden birini de oluşturuyor.

Rapor, en çok etkilenen çocukların Sahra Altı Afrika, Orta, Güney, Doğu ve Güneydoğu Asya'daki düşük ve orta gelirli ülkelerde yaşayanlar olduğunu ortaya koyuyor. 2022'de aşırı su kıtlığı riski altındaki alanlarda 436 milyon çocuk yaşıyordu. En çok etkilenen ülkeler arasında bulunan Nijer, Ürdün, Burkina Faso, Yemen, Çad ve Namibya'da ise 10 çocuktan 8'i aşırı su kıtlığı riski altında yaşıyor.

AB GERİ DÖNÜŞTÜRÜLEBİLİR MALZEME İHRACATI, EUROSTAT

Avrupa İstatistik Ofisi'nin (Eurostat) Salı günü yayımladığı sonuçlara göre, Türkiye 2022'de Avrupa Birliği'nden (AB) en fazla geri dönüştürülebilir plastik atık ithal eden ülke oldu.

2022'de AB dışına en çok ihraç edilen geri dönüştürülebilir atıklar sırasıyla kağıt, plastik ve cam oldu. Türkiye AB dışına gönderilen tüm geri dönüştürülebilir plastiğin yüzde 29'una tekabül eden 319 bin tonunu ithal etti. Onu yüzde 17 payla Endonezya ve yüzde 15 payla Malezya izledi

2022 yılında AB , AB dışı ülkelere 6,4 milyon ton geri dönüştürülebilir ürün (kağıt , plastik ve cam) ihraç etti ; bu, 2021 yılına kıyasla %8,4 artış anlamına geliyor. Öte yandan ithalat ise %4,2 artışla 4,0 milyon ton olarak gerçekleşti.

2021'e göre artış.

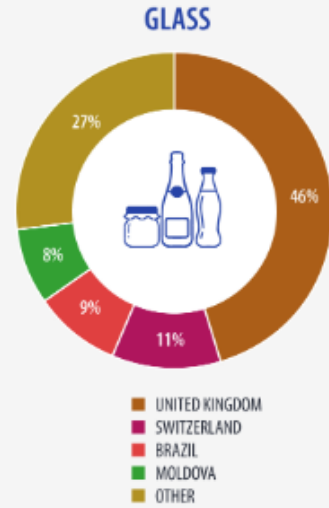
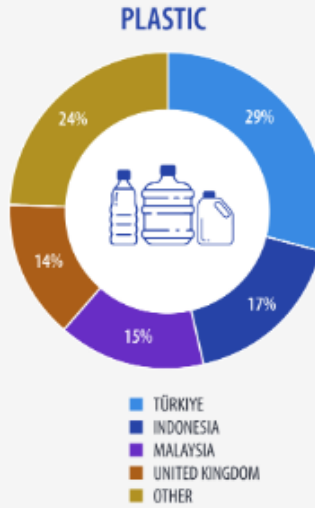
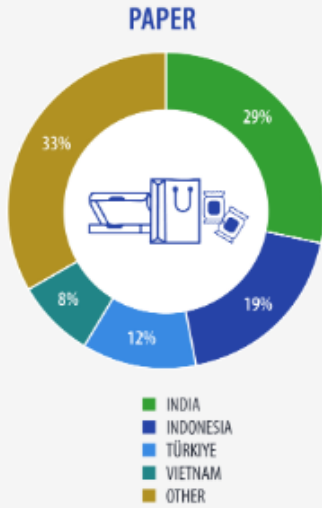
2010 yılıyla karşılaştırıldığında, geri dönüştürülebilir ürünlerin AB dışındaki ülkelere toplam ihracatı üçte birden fazla azaldı (%-35,2, 9,8'den 6,4 milyon tona). Toplam ithalat %23,9 artışla 3,2'den 4,0 milyon tona çıktı.

Geri dönüştürülebilir ürünlerin AB dışı ithalatı büyük oranda Birleşik Krallık'tan geldi; bu ülke, toplam kağıt ithalatının %47'sini, plastik ithalatının %45'ini ve cam ithalatının %47'sini oluşturuyor.

İkinci büyük geri dönüştürülebilir kağıt tedarikçisi ABD (AB dışı kağıt ithalatının %20'si) olurken, onu İsviçre (%14) izledi.

Extra-EU trade partners for exports of recyclables, 2022

(%)

Due to rounding, the totals do not add up to 100%.

eurostat

Guafa

Kıbrıs'ta ne zaman yeni bir ürün denesem hemen hakkında araştırma yapıyorum ve bundan da inanılmaz keyif alıyorum.

Bir eğitim için gittiğim narenciye bahçesinde, konu uzayıp da sohbete dönünce karnımız açıldı, narenciye bahçesinde ne yenir. Mandalina, portakal, derken bahçenin sahibi adını ilk kez duyduğum, kokusu oldukça yoğun (hani anoson kokusunu ilk duyduğunuzda ağır gelir, ya seversiniz ya da hiç sevmesiniz, öyle bir koku), bence tatlı (grupta mayhoş bulanlarda oldu), oldukça lezzetli bir meyve yedik. İsmi GUAFA.

Cumhuriyet
100
YAŞINDA!

Furkan TİRALİ

Sizi bilmem ama ben daha önce hiç denememiştim. Turizmci olarak, biliyorsunuz ki her gittiğimiz yeni ülkede gerek merakımızı yenmek gerek mesleğimize katma değer sağlamak için yeni, bizde olmayan ürünleri deniyoruz, tüketiyoruz ama bu kadar yakınımızda aynı iklimde olduğumuz Kıbrıs adasında ilk kez karşılaştığım bu ürünü hiç yememiş olmamdan dolayı üzüldüm. Sonrasında yazımı yazmak için internette araştırma yaptığımda ise online alışveriş siteleri dahil, o kadar çok karşıma çıktı ki.

Dünyada da Guava olarak bilinen bu meyve tropik bir meyve. Anavatanı Meksika ve Orta Amerika olarak biliniyor ve elma ailesine dahil sayılıyor. Asya'da ise armuta benzediği için armut benzeri isimlendirildiği biliniyor. Dış yeşil olan bu ürünün içi pembe veya beyaz.

Bahçe sahibine sorduğumda, tedarik nasıl oluyor sıkıntısı var mı “istemediğin kadar çok var” dedi ama ben 2017’de geldiğimiz ada da, bu zaman kadar ilk kez karşılaştım. Meyvenin en güzel özelliklerinden birisi doğru bakım ile senede 2 kez ürün verebilmesi. Üreticiler tabi talep olmayınca üzerine fazla düşmemişler üretmek için veya kendi tüketimlerine uygun düşecek kadar üretmişler.

Lezzetinin yanı sıra, C vitamininde turuncgillerden daha faydalı, A,B vitaminleri, bakır, potasyum ve magnezyum bakımından da oldukça zengin bir meyve kendisi.

Bu kadar zengin içerikli olunca faydaları saymakla bitmiyor. Gözün görme kalitesini artırıyor. Havuçtan alınacak olan A vitamininin 2 katı alınıyor mesela.

Kas ve kemik yapısını güçlendiriyor içindeki magnezyum sayesinde. Günümüzün bence en zor hastalıklarından biri olan Alzheimer’ı içindeki antioksidan bileşikler, karotenoidler, terpenoidler ve flavonoidler sayesinde önüyor. Ve içerdği lifler sayesinde uzun süre tok tutuyor, yani diyet yapanlar için mükemmel bir ürün. Sindirim sistemini çalıştırıyor, cildin yağlanmasını önüyor ve içerdği B vitamini sayesinde hormonları düzenliyor.

Yapraklarındaki bileşenler ise ishal ve dizanteri şiddetini azaltıyor, sivilceli ve akneli cildi iyileştiriyor. A,C ve likopen ile kanser hastalarına iyi geliyor. Hastalığın yayılmasını yavaşlatıyor. Pek çok kanser için bilimsel çalışmada da kullanılıyormuş.

Genellikle taze meyve olarak tüketilen guava, içeceklerde, dondurmalarda, bazı pasta çeşitlerinde kullanılıyor. Orta Amerika’ya baktığımızda ise Hawaii’de etin pişirilmesinde tütsü gibi, ABD’de barbekülerde kullanılıyor. Küba’da ise yaprakları barbekülerde kullanılıyor. Kebabı bu kadar çok seven, Pazar günü kebab günü diye evinden çıkmayan Kıbrıslıların bunu denememiş olmaları ise bana oldukça ilginç geldi.

Yine Hawai’de meyveleri soya sosu ve sirke ile kullanılıyor, Pakistan ve Hindistan’da meyve 4’e bölünüp, az tuz, karabiber ilave edilip, bazen kırmızı biber de ilave edilerek tüketiliyormuş. Asya’da meyve salatalarında, tatlılarda çok sık karşınıza çıkabilirken; Orta Amerika’da meyve suyu olarak karşınıza çıkma ihtimali oldukça yüksek.

Bazı ülkelerde domatesin yerine kullanılırken, Asya’da meyve ve yapraklarından çay demleniyor ve şifalı olduğuna inanılıyor.

Kıbrıs’a gelmek için işte güzel bir bahane daha, böyle lezzetli, böyle güzel meyveyi denemek, belki de yeni yemekler deneyerek, üretimin artmasına sebep olmak...

Kaynakça

<https://tr.wikipedia.org/wiki/Guava>

<https://www.nefisyemektarifleri.com/bl>

<https://www.kibrispostasi.com/c77->

[SAGLIK/n349618-guava-meyvesinin-](https://www.kibrispostasi.com/c77-SAGLIK/n349618-guava-meyvesinin-inanilmaz-faydalari)

[inanilmaz-faydalari](https://www.kibrispostasi.com/c77-SAGLIK/n349618-guava-meyvesinin-inanilmaz-faydalari)

NEDİR BU..?

Canhariset
100
YAŞINDA!

Behiye KARA

Kraliçe Arı Sendromu

Kadınlar, toplumun belkemiğini oluştururken birçoğu hayatın çeşitli alanlarında liderlik becerisi sergiler. İş dünyasında, kadınların güçlü liderlik rollerine yükselmeleri, organizasyonlara değer katmaları açısından kritik bir öneme sahiptir. Örneğin, Fortune 500 şirketlerindeki CEO'ların yalnızca %7'sinin kadın olması, kadın liderlerin iş dünyasındaki etkisinin arttığını gösteren çarpıcı bir istatistik olarak karşımıza çıkıyor. Ancak, bu liderlik potansiyeline rağmen, birçok kadın bilinçsizce benimsediği bir durumla mücadele etmektedir: **Kraliçe Arı Sendromu.**

Kraliçe Arı Sendromu, kadınların kendi aralarında rekabet etmelerine, birbirlerini güçlendirmek yerine zayıflatmalarına dayalı bir durumu ifade eder. Bu durum, kadınların potansiyellerini tam anlamıyla gerçekleştirmelerini engeller. İş yaşamında, kadınlar arasında sağlıklı iletişim ve iş birliği zayıflar; bu da uzun vadeli başarıyı tehdit eden bir faktördür. Sendrom, kadınları potansiyellerini gerçekleştirmekten alıkoyarak, bireyin içsel gücünü zayıflatır.

"Kraliçe Arı Sendromu" terimi ilk kez 1973'te **C. Tavis, GL Staines** ve **TE Jayeratne** tarafından güçlü konumda olan bir kadının, kariyerlerinde ilerlemek isteyen diğer kadınları destekleme olasılığının daha düşük olduğu olgusunu tanımlamak için kullanılmıştır. Bu durum günümüzde özellikle iş yaşamında sıkça karşılaşılan bir sorun haline gelmiştir. Yönetici kadınlar, iş dünyasında yüксеlebilme için rekabetin etkisi altında kalarak bu sendromdan etkilenebilir.

Bir kadının Kraliçe Arı Sendromuna yakalanmasının pek çok nedeni olsa da en yaygın nedenlerden bazıları diğer kadınlar tarafından tehdit edildiğini hissetmek, sorumlu tek kişi olmayı istemek ve diğer kadınların kendileri kadar yetenekli olmadığını hissetmektir. Bazı uzmanlar, iş hayatında belli bir başarı elde etmiş, kariyer sahibi kadınların kadınlar gelecek vaat eden kadınları daha sert bir şekilde yargıladığı görüşünde. Ancak, bunun sebebi sadece kıskançlık veya kötü niyet değil, aynı zamanda kendi kariyerlerinde karşılaştıkları cinsiyet ayrımcılığıyla başa çıkmanın bir yolu olabilir.

Ön yargıya maruz kalan kadınlar, diğer kadınlardan ne kadar farklı olduklarını vurgulamaya başlayabilir ve kendilerinin de karşılaştığı toplumsal cinsiyet stereotiplerini uygulamaya başlayabilir. Cinsiyet yanlılığı deneyimi ile kraliçe arı olgusu arasındaki bağlantıyı göstermek için bazı araştırmacılar, kadınlardan cinsiyetlerine göre değil, liyakate göre değerlendirildikleri bir zamanı düşünmelerini isteyerek kraliçe arı davranışını ortadan kaldırmaya çalışmışlardır.

Yapılan araştırmalara göre, iş dünyasında çalışan kadın liderlerin %40'ı, en az bir kez Kraliçe Arı Sendromu ile karşılaştıklarını belirtiyor. Bu durumu aşmak için:

Stratejik İletişim: Açık ve şeffaf iletişim, kadın liderler arasında güveni artırır ve iş birliğini teşvik eder.

Mentörlük ve Koçluk Programları:

Kadın liderlere yönelik mentorluk ve koçluk programları, deneyim paylaşımını artırarak dayanışmayı güçlendirir.

Çeşitlilik Politikalarının

Güçlendirilmesi: Organizasyonlar, çeşitlilik ve katılımı destekleyen politikaları güçlendirmeli ve teşvik etmelidir.

Psikolog Dr. Jane Smith, "Kraliçe Arı Sendromu, kadınların güçlerini birleştirmek yerine birbirine karşı döndüğü bir paradokstur. Bu sendromu fark etmek, bu döngüyü kırmak için ilk adımdır." diyor. Ayrıca, liderlik koçu Sarah Johnson, "Kadınlar birbirini desteklediğinde, gerçek bir güç ortaya çıkar. Birbirimize destek olmaktan çekinmeyelim, zira birimizin başarısı, hepimizin başarısıdır." şeklinde konuşuyor.

Ancak unutulmamalıdır ki kraliçe arı sorunu "kadınları düzelterek başarılamaz, organizasyonları düzeltmemiz gerekir". Başka bir deyişle, kuruluşlardaki cinsiyet ayrımcılığını ortadan kaldırmak aslında bu olguyu ortadan kaldırmanın tek yoludur. Kraliçe Arı Sendromu, kadınların potansiyellerini tam olarak kullanmalarını engelleyen bir engeldir. Ancak, farkındalık, dayanışma ve bilinçli çaba ile bu sendromun üstesinden gelinebilir. Kadınların birbirine destek olması, güçlerini birleştirmesi ve birlikte başarılı olması, toplumun genel güç ve zenginliğini artırabilir. Unutmayalım ki, bir kadının başarısı, hepimizin başarısıdır.

Vefa Filizlendiren Mektep

Ahde, maziye ve dostla vefa; mühr-ü vefa, mihr-i vefa; vefa muhabbeti, vefa güneşi ve vefa sevgisi derslerimi ikmal edip, Vefa Lisesi'ni bitirme diplomamı aldığıma göre; işte ben doyasıyla Vefalıyım.

Fetih'ten (1453) sonra İstanbul'a gelerek yerleşen (1462) ve bölgeye adını veren Şeyh Vefa Hazretleridir. Bölgeyi Türkleştirmiş ve İslamlaştırmış, astroloji ve astronomideki bilgisi ile Hristiyanların da güvenini kazanıp paskalya gününün tayinini bulmuş, bilgin, şair, mutasavvıf ve mütefekkir bir alim insandır. Şeyh Vefa Hazretleri bu semti dini, tabii ve milli bilgilerle güçlendirerek talebe yetiştirip, toplumu irşat ettiğinden aynı isimle anılmakta, dolayısıyla "vefa" ilim ve irfan semti olarak bilinmektedir. Vefa Lisesi ise 151.yaşına(2023) giriyor ama Şeyh Vefa Hazretleriyle Vefa'daki eğitim ve öğretimi 1464'de başladığına göre 559 yıldır devam ediyor.

Çanakkale Savaşı'ndan Dönemeyen Vefalı Öğrenciler

Ben de bu zincirin devamı olarak gurup etmeyen ebedi bir iç güneşimiz İstanbul Vefa Lisesi 1965-1966 güz dönemi mezunu bir vefalı öğrenciyim. Okulumuz Şehzadebaşı Dedefendi sokak numara 5'te idi. Hala da orada. İlkelerinin başında vefalılık erdemi, hoş görü, iyi niyet, fedakârlık, akıl, bilim, adalet, dostluk, çalışmak, feragat, fedakârlık ve sevgi gelir. Mektepte bunları yaşayarak öğreniyorduk. Aynı Vefa Lisesi Marşı'nda olduğu gibi; "Kalbimizde bu hür mukaddes toprak/ Elimizde ecdat, ruhu al bayrak/ Nesil nesil, alev alev yanarak/ Vefalılar sana geliyor bak/ Senin için ilim, irfan, şan/ Senin için her şey ey güzel Vatan" ilk dersimiz böyleydi.

Vefalı olmak gerçekten bir ayrıcalık ve imtiyazdı. Çünkü 3 öğretmen, 101 öğrenciyle Darülmâarif İdadisi adıyla kurulan, sonra Vefa Sultanisi olarak hizmete başlayan (1872) ve mülkiyeye aday yetiştiren Vefa Lisesi öğrencileri; vatan topraklarını işgal eden yedi düvele karşı 14-15 yaşında savaşa gitmek isteklerini yönetime bildirerek Balkan (1912) ve Çanakkale (1915) Savaşı'na katılmış şehit otağı bir mektepti.

O yıl Öğretmenleri Ahmet Rıfki Bey başkanlığında savaşa gitmek üzere Şehzade Camii'nde toplanan Vefa Lisesi öğrencileri, daha sonra askeri kıyafetleriyle harp bölgesine yolcu edilmiş ve içlerinden hiçbirisi geri dönmemişti. Dolayısıyla Vefa Lisesi 1918 tarihine kadar mezun verememiştir. Ahmet Rıfki Öğretmen Savaşa gitmeden önce Bakkal Selahattin Efendi'ye giderek cebinde kalan son birkaç mecdiyeyi verir ve yalnız kalan annesinin daha da borçları olursa Çanakkale'den döndüğünde ödeyeceğini söyler. Ama Çanakkale'den dönemez. Talebeleriyle birlikte şehit olur. Anne Ayşe Hanım bir müddet sonra Bakkala giderek "Bak bakalım Selahattin Efendi sana ne kadar borcumuz olmuş, şehit maaşı bağladı hükümet, oradan ödeyeyim" der. Bakkal Selahattin borç defterini açar, Ahmet Rıfki Öğretmenin adını bulur, sahifenin başında "Borç, şehit kanlarıyla ödenmiştir" yazıyor. Her ikisinin de yüreğindeki acıya ve hasrete karşı gözlerinden mutluluk gözyaşları akar. Bu gerçek okul duvarlarımızda veya kitaplarımızda falan yazılı değildi, birileri de bize anlatmamıştı. Ancak kulaktan kulağa, yürekten yüreğe fısıldana fısıldana bir efsane olarak bugünlere kadar gelmişti. TRT neden böyle bir film çekmez mesela.

Canharizet
100
YAŞINDA!

Mehmet Cemal
ÇİFTÇİGÜZELİ

Ülke Yönetiminde Sorumluluk Almak

Kimler geldi, kimler geçti Vefa Lisesinden? Mezunlarımıza şöyle bir göz atıyorum üniversite hocaları, askerler, hekimler, eğitim ve fikir adamları, edebiyatçılar, sanatçılar, yazar ve gazeteciler, politikacılar, iş insanları, mühendisler, hukukçular, yöneticiler, ülke idaresinde sorumluluk alan onca insan iftiharla ve gururla hizmet vermişler. İşte bazıları; Mehmet Akif Ersoy, Yahya Kemal Bayatlı, Hüseyin Cahit Yalçın, Nihat Sami Banarlı, Peyami Safa, Mithat Cemal Kuntay, Yusuf Ziya Ortaç, Feridun Fazıl Tülbentçi, Elif Naci, Başbakan Şemsettin Günaltay, Bakanlar Abdülhalik Renda ve Prof. Dr. Tunca Toskay, Rektör Ord. Prof. Dr. Sıddık Sami Onar, Ord. Prof. Dr. Kazım İsmail Gürkan, Ord. Prof. Dr. A. Süheyl Ünver, Prof. Dr. Ali Nihat Tarlan, Prof. Dr. Orhan Okay, Prof. Dr. Rasim Adasal, Prof. Dr. Cevat Babuna, Prof. Dr. Nadir Devlet, Prof. Dr. Ergun Tuna, Prof. Dr. Saadettin Ökten, Prof. Dr. Hikmet Üçışık, Prof. Dr. Toktamış Ateş, Prof. Dr. Erol Manisalı, Prof. Dr. Sabahattin Zaim, Prof. Dr. Turan Yazgan, Prof. Dr. Erman Tuncer, Tümgeneral Naci Beştepe, Maarif Bakanı Hasan Ali Yücel, İsmail Hakkı Baltacıoğlu, Necdet Doğanata, Memduh Ün, Gazanfer Özcan, Erol Büyükburç, Ruhi Ayangil, İslam Çupı, Necmi Tanyolaç, Abdülkadir Yücelman, Bakan Ahmet Tan, Nejat Ekrem Basmacı, Şaban Çavuşoğlu, Necip Akar. Vefa Lisemizin geleneksel günleri vardı. Bunlardan bazıları şöyle; hoş geldiniz rozetinin takılması, Vefa Lisesi Ormanına fidan dikme etkinliği, boza ve kültür bayramı, bahar festivali ve mezuniyet töreni.

Öğretmen Ufku, Muallim Yüreği

Birinci Cihan Harbi, Balkan ve Çanakkale Savaşları sırasında hastane olarak kullanılan ve üç binadan oluşur Vefa Lisesi; Mütercim Rüştü Paşa Konağı, Şehit Ali Paşa Kütüphanesi ve Şehzade Mehmet Tabhanesi. Vefa Lisesinin etrafında ise en başta Şehzade Camii olmak üzere çok sayıda cami, dergâh, medrese, hamam, türbe, çilehane ve hazire vardır.

Vefa Lisesi kurulduğu yıllarda Kur'an-ı Kerim, Ulum-ı Diniyye, Ahlak, Türkçe, Edebiyat, Hulasa-i Kavamin, Kıraat-ı Resmiye, Arapça, Farsça, Fransızca, Kozmoğrafya, Hesap, Mevalit, Fizik, Kimya İlm-i Servet, İlm-i Sıhha, İlm-i Eşya ve Hüsnü Hat dersleri vs okunurken, 1960'lı yıllarda, ya derslerin adı değişmişti veya kaldırılmıştı. Lisede; edebiyat, tarih, coğrafya, matematik (cebir, geometri ve trigonometri) sanat tarihi, fizik, kimya, biyoloji, sosyoloji, mantık, felsefe, beden eğitimi, resim, müzik, askerlik derslerini gördük. Öğretmenlerimizin çoğunun sahasında uzman ve bu konuda eserleri yayınlanmış hocalardan oluşuyordu. Talebelerin "Salla" adını verdikleri ve bir hastalık üzerine felç geçirip sakat kalan, kamburu çıkıp eğilerek yürüyen merhum İhsan İrk bunlardan biriydi. Fen derslerini bir türlü başaramıyordum, İhsan İrk öyle motive ederdi ki mecburen o derse öncelik vererek öğrenirdiniz. Tahtaya ve sıralara kalemiyle sert vurarak dikkat çekmeye çalışır, bunda da başarılı olur, kimse uyuyamazdı. Bana sınıfta sürekli "Sen Çiftçigüzeli değil, matematik güzelisin Mehmetciğim" demesi moralimi yükseltiyor ve benden vaz geçmediğini gösteriyordu. Sonunda matematiği de başardım ve geçtim. Merhum İhsan İrk hocamı minnet, rahmet ve şükranla anarım. Nurlarda uyusun bu matematik alimi hocamız.

Kelime Dağarcığı

Edebiyat Dersi Hocamız yumuşak huylu Behice Kaplan idi. Lapa lapa kar yağdığı bir günde sınıfa girdi ve Cenap Şahabettin'in Elhan-ı Şita şiirini okuyarak derse başladı. Sonra bu uzun şiirden bütün sınıfa birer beyit okuttu. Sınıfımıza dönerek bu şiirden ne anladığımızı sordu. Arkadaşlar şiirin karlı bir kış gününü anlattığını belirttiler. Sıra bana geldi; şiirin başlığının "Kış Nağmeleri" olduğunu söyledim ve "Bir beyaz lerze, bir dumanlı uçuş/ Eşini gaip eyleyen bir kuş gibi karlar/ Geçen eyyam-ı nev-baharı arar" diye okumaya başlayınca dikkatle dinledi. "Devam et" dedi.

Manasını sordu okuduğum bölümlerin. O yıllarda çoğu zaman gittiğim Süleymaniye Kirazlı Mescid Sokak 46 nodaki dersanede ve her gün okuduğum Risale-i Nurlarla kelime dağırcığım artmıştı. Dolayısıyla kelimelerin manasını biliyordum. “Öğretmenim Şair burada kaybolan bir saadetin hüznüne vurgu yapıyor. Yağan kara ve gelecek bahara ait sempatik unsurları öne çıkararak hatıralarını anımsıyor.” Öğretmenim şaşırmıştı. Aynı Çorlu Lisesi’nde okurken Edebiyat öğretmenimizin “Fuzuli ne demektir” diye sorması gibiydi. Sınıfta sadece ben bilmiş ve “Fuzuli, fazıl demektir” diye cevap vermişim. Böylece notum 10 olmuştu. Behice Kaplan Öğretmenimin yine bir sorusu üzerine Mehmet Akif ve Namık Kemal’den de şiirler okuduğumu ve etkilendiğimi söyledim.

Şahzade Camii Kaç Minareli?

Sanat Tarihi en az sevilen bir dersti. Öğretmenlerimiz bittabi bu dersi seve memekten sorumlu idi! O gün Sanat Tarihi öğretmenimiz ne sorduysa cevap alamadı talebelerden. Çünkü kimse bilmiyordu. En sonunda hemen bitişliğimizdeki Şehzade Camii’nin kaç minaresi olduğunu sordu. Bilene 10 numara vereceğini bildirdi. Sınıftakilerin tümü, elini kaldırdı her gün önünden geçtiğimiz bu camiyle ilgili soruya. Bütün sınıfta tartışma başladı, Şehzade Camii’nin 4 veya 6 minaresi olduğu konusunda görüş ayrılıkları oldu. Bunun üzerine öğretmenimiz sınıf mümessili başkanlığında 4 kişilik bir heyeti Şehzade Camii’ne yolladı. Aralarında ben de vardım. Bir müddet sonra arkadaşlarımızla sınıfa girerken hepimizin başı yere eğikti. Çünkü Şehzade Camii’nin iki minaresi vardı. Öğretmenimiz çok soğukkanlı “Demek ki atmakla olmuyormuş arkadaşlar. Sadece derste değil, sokakta da, evde de daha dikkatli olacağız.” O günün utancını hatırladıkça hala yüzüm kızarır. Öğretmenimiz bizlere çok iyi bir ders vermişti.

Hocalar, Lakaplar, Spor Ve Boza

Öğretmenlerimiz aynı zamanda birer sosyolog ve psikolog gibiydi. Adeta içimizi okurlardı zaman zaman. Başta Vefa Lisesi Müdürü Adil Teoman olmak üzere hepsi öyle idi. Bizlere sorgulamayı öğreten Felsefeci Belkıs Balkır, şıklığıyla dikkat çeken Jilet Kemal dediğimiz Fransızca Hocası Kemal Günhan, otoriter Coğrafyacı Sabahat Erer, Teodora adını verdiğimiz Tarihçi Meliha Alagün, asker tavırlı Müzikçi Şahap Öktem, Filozof Fizikçi Osman Habip aklımda kalan isimler. Fizikçi Deli Aysel bize derse gelmezdi. Bir talebe kendisine bıçak çekince daha sonra onu, özür dilediği için affetti, kazandı. Bir başka Edebiyat Hocası, aynı zamanda kütüphaneci, şair ve mutasavvıf olan Abdurrahman Şeref Güzelyazıcı’ya ben yetişemedim, ancak İstanbul Müftülüğüne atandığında ismini çok duyduk ve sonra tanıştım, sohbetlerinden istifade ettim. Talebelerin ve öğretmenlerimizin birer lakabı vardı. Olmayan yok gibiydi; Sıçan Necmi, Es’ad Baba, Kekeme Lütfü, Kuşbaz Fevzi, Çakır Nafi, Moloz Raif, Arap Arif, Afrodit, Cırcır K, 558 Cemal ve Robenson Ahmet. Vefa Lisesi öğrencileri aynı zamanda Vefa Spor Kulübü’nün fahri üyesi gibiydi. Vefa Spor’un Karagömrük’teki antrenman ve maçlarını hiç ihmal etmezdik. Bazen yaya, bazen treleybüs giderdik. Dolmabahçe’deki maçlarını da hatırlıyorum. Takımımıza ve oyuncularımıza yaptığımız tezahürat her zamankinden çok daha fazlaydı. Bu vesileyle Vefa Spor Takımının oyuncularından daha sonra Fenerbahçe’ye transfer olan Hilmi Kiremitçi ve Galatasaray’a geçen Kadri Aytaç ilk önce tanıdığımız milli futbolculardı.

Daha sonra Milli Kalecilerden olan Özcan Arkoç-FB, Baskın Soysal-Ankaragücü ve Fenerbahçeli Şükrü Ersoy'un Vefadan yetişmesiyle övünürdük. Öğrenci arkadaşlarımızdan Gaziantep'li Mehmet Ay da o yıl Atletizmde Türkiye birincisi olmuştu. Aman ne sevinmiştik okulumuz ve arkadaşımız adına. Vefa Lisesi karma değildi. Kız arkadaş edinmek isteyenler ise Çarşamba'daki Fatih Kız Lisesi'ne gider, onları okulumuz sokağındaki Vefa Bozacısına davet ederlerdi. Burası da herkesin bir buluşma mekânı, bir randevu yeri gibiydi. Bozayı çok seven olduğu gibi, leblebisiz ve tarçinsız tercih edenler de olurdu. Coca Cola da o yıllarda henüz Türkiye'ye girmişti.

İnsana Yatırım Yapan Mektep

Vefa Lisesi'nde hür fikirli, hür vicdanlı, hür ufuklu insanlar yetişir. Yönetim de bunu öncelikle ele alır, öğrencilere yatırım yapardı. 27 Mayıs Darbe yönetiminin baskılarına rağmen ideolojik cezalandırmaları öncelemez, gençleri kazanmayı hedeflerdi. İki hemşerim öğrenci Necmettin Şahiner ve İsmail İlmi Kıdeyş bu yüzden Gaziantep'ten gelerek Vefa Lisesine kolaylıkla kaydını yaptırmış, ben ve yatılı Fazlı Fazlağaoğlu ile birlikte sayımız artmıştı. Daha sonra eczacılık eğitim olan Fazlı Fazlağa merhuma Kilis'ten ceviz, fıstık ve badem sucuğu gelmişti. Fazlı da yatakhane her zaman açık bulunması gereken dolabında koymuş ve canı çektiği vakit çıkararak yemeye çalışıyor. Yatakhanedekiler bir gün ne yediğini sormuşlar, Fazlı da "Biz cevizi, bademi ve fıstığı deve bağırsağına sararak yeriz" demiş. Onlar da bana sordu. "Yok öyle değil" diyerek anlatmaya başladım; büyük kazanlarda kaynayan üzüm suyuna, bir ip üzerine dizilmiş cevizler batırılarak kurumaya bırakılır. Sucuklar iyice kuruduktan sonra yenecek hale gelir. Uzun ömürlü ve sağlıklıdır." Dedim.

Birkaç gün sonra rahmetli Fazlı sınıfa gelerek "Sen söyledin değil mi?" diyerek serzenişte bulundu, çok üzgündü. Çünkü arkadaşlar Fazlı'nın dolabındaki sucuklar, bastık, kesme, muska, kuru üzüm dahil bütün yiyecekleri silip süpürmüşlerdi! Kilisli Muallim Rıfat Bilge de Vefa Lisesi'nde (1909) Arapça, Farsça, Türkçe, Akaid, Ceza Hukuku, Coğrafya, Tarih ve Ulum-u Diniyye dersleri vermiştir. Daha sonraki yıllarda bilinen ve tanınan maruf kişilerden Gazeteci Uğur Dündar, sanatçılar Müjdat Gezen ve Kemal Sunal ile aynı dönemde Vefa Lisesi'nde birlikte eğitim gördük. Prof. Dr. Erman Tuncer ile de üniversite yıllarımızdaki etkinliklerde beraber olduk. Dostluğumuz hala devam ediyor.

Külliyi

Vefa Lisemizin, Vefa Müzesi ve Kültür Merkezi, Vefa Bozası ve Vefa Ormanı olduğu gibi, Vefa Vakfı, Vefalılar Derneği, Vefa Spor Kulübü, Vefa Düşünce Platformu yanında Beyoğlu Kuloğlu Mahallesi Turnacı Başı Sokakta Muhittin Gelgin Vefalılar Evi bulunmaktadır. Vefa külliyesi, bir üniversite kampüsü gibidir. Vefalı olmak bir güzellik, bir ayrıcalık, bir birikim ve bir donanımdır.

NÖBETÇİ ÇEVİRMEN

Savaşkan İLMAK

'Sadelik' bir okul politikası olabilir mi?

Bugünün okullarında -bilhassa kendini rekabet girdabına kaptırmış orta ve alt sınıf özel okullarda- var olan, görmezden gelinen, öte yandan mutlaka farkına varılması ve aşılması gereken çok önemli sorunlardan biri 'sistemik karmaşıklık sorunu'!

Yoğunluğu günden güne artan ve artık kontrolden çıkmış gibi görünen, yararsız karmaşıklık... Başka bir deyişle; okullarda -dediğim gibi bilhassa özel okullarda- rekabeti, ticareti ve değişimi yanlış algılayanın, bu olguları okul kurgusu içinde yanlış konumlandırmanın ve o hatalı statikten doğan diğer yanlışların, kargaşanın ve koşturmacanın da 'gerçek okul verimliliğini ve okuldakilerin öğrenme-öğretme hazzını yutması' sorunu...

Bu, öncelik listelerini alt üst eden çok ciddi bir sorun!

Okulun ortasında tam bir kara delik...

Biraz daha açalım:

Yarış ve rekabet baskısından doğan kaotik, sürdürülemez planlamalar ve onun sonucu olarak da sürekli etkinlik çakışmalarıyla boğuşmalar, birbiriyle uyumsuz süreçleri iç içe geçirmeler, biri bitmeden öbürünün üzerine çullanan projeler; bitirdiği çalışmanın hazzını içselleştirmeden ya da final değerlendirmesini bile tamamlamadan başka bir maratona atılan çocuklar, gençler, öğretmenler; portfolyolarını 'Aman tanıtım broşürümüzde bu da bulunsun, şu da eksik kalmasın!' telaşıyla şişiren okullar ve dahası ve dahası...

İyi de bu reaksiyonu başlatan 'talep' kimden geliyor?

Toplumun kurgulayıcıları mı? Öyle birileri var mı gerçekten? Milli Eğitim mi, Sayın Bakan mı okulları buna itiyor?

Veliler mi talepleriyle rekabeti ve kargaşayı körüklüyor?

Öğretmenler öyle bir düzen içinde mi çalışmak istiyor?

Okulları yönetenler mi? Okulları kuranlar mı memnun bu çılgıncıdan çıkmışlık durumundan?

Yoksa öğrenciler mi istiyor bunu; onlar mı eğitim-öğretimin hammaddesi olarak 'Çullanabildiğiniz kadar çullanın üzerimize!' diyor?

Kim 'okullarımızdaki bu berbat şişkinliğin' nedeni? Hangimiz sahiden?

Ve daha önemlisi kimler yakındı ve bu sorunu fark etti; kimler çıkış bulmaya çalışıyor ya da (varsa) kim akıntıya karşı kürek çekti ve kargaşadan çıkışın yolunu buldu, nasıl?..

(Ben, Türkiye'ye umut verecek birkaç istisna örneği biliyorum ama belki sonra konuşuruz bunu...) Ama şimdilik iki üç satır yukarıdaki o çok kritik soruların yanıtlarını -*kaostan çıkış kapılarını* yani- birlikte, sadelik felsefesine vurgu yapan dört muhteşem söz yörüngesinde bulmaya çalışalım:

'Sadelik, en ileri karmaşıklık düzeyidir' demiş **Leonardo Da Vinci** (1452-1519)...

Bunu, Rönesans'ın fitilini ateşlemiş bir dâhi söylemiş.

21'inci yüzyılın okulları için de yeniden doğuş için karmaşanın içerisinde sadeliği yaratabilmek gibi bir sınav, bir yüzleşme söz konusu. Bu çok trajik ama Da Vinci'nin bu şifresini de çözersek yol alabiliriz.

Frederic Chopin (1810-1849) **'Sadelik, varılabilecek en son noktadır'** derken belki de en dâhiyane ürününü betimlemiş.

Bir müzik kompozisyonu ya da bir orkestral eylem için düşünülmüş bu tanım, neden gerçek bir orkestra olan okulu da tanımlıyor olmasın?

Bir eğitim kurumunun bütün deneyim aşamalarını geçtikten sonra varacağı en ileri nokta; yalın, sadece, anlaşılır ve sürdürülebilir, karar kılınmış bir sisteme, saf bir kurguya kavuşmasıdır.

Hani nâmından ve uğraşı alanından ötürü nasıl değerlendirilir bilemem ama savunduğu net bir felsefesi olan bilge bir sporcunun, bir dövüş ustasının yorumudur bu: **Bruce Lee** (1940-1973), **'Sadelik, mükemmelliğe giden yoldur'** demiş.

Öyleyse ya buralardan göçüp mükemmelliği kargaşanın uzağında aramamız ya da içinde olduğumuz yeri kargaşadan arındırdıktan sonra orada mükemmellik oluşturmamız gerekiyor. Evet, okullar söz konusu olunca mükemmellik, usul usul ve sabırla oluşturulabilen bir şey.

Hayatın her aşamasında ama okullar için özellikle böyle...

Son olarak iki yüzyıl önce dile getirilmiş ve sonraki bütün çağlara bir öneri niteliği kazanmış bir başka görüş: **Novalis** (1772-1801), **'Zenginlik, sadelik içinde gelişir'** diyor.

Bizimki de bir çeşit zenginlik arayışı değil mi?

Öyleyse onu nerede bulabileceğimizi araştırmamız lazım.

Belki de en büyük zenginlik bir okul yerleşkesinin en ücra, en umulmadık yerindedir.

Belki kütüphanededir, belki öğretmenler odasındaki bir dolapta, bir proje dosyasının içindedir bizi kurtaracak zenginlik...

Eğer anlattıklarımı mânidâr, tutarlı, gerekli, anlamlı, uygulanabilir buluyorsanız o zaman lütfen bir adım daha ileri gidin ve anlattıklarımın pratiğini yapanlara, asıl kahramanlara bakın. Çevrenize biraz daha dikkatli bakın lütfen!

Doğruyu yanlıştan, sadeliği kargaşadan ayıran okullar var, mutlaka var! Onları görebilmemiz ve çoğaltmamız lazım!

Bu bağlamda örnek oluşturan ama sayıları 'istisna' düzeyinde kalan okulların hepsini bu gazete köşesine sığdırmak olanaksız; ama yine de benim özel bir simge olarak gördüğüm bir ismi, **Tolga Demir**'i; yine özel bir simge olarak gördüğüm, eğitim yürüyüşünü dikkatle takip ettiğim **Beysukent Koleji**'ni (Ankara) ve o okulun Mudurnu'da kurup **Anakamp** diye adlandırdığı olağan yaşamla buluşma üssünü anmadan geçemiyorum. Özellikle 'doğal' değil 'olağan' yaşam diyorum. O okulun sıradışı çizgisini ve felsefesini bir araştırın derim... Araştırılacak başka okullar da vardır mutlaka. Onları da incelemelisiniz. Şehir yaşamı ve teknoloji insanları doğadan ve olağan yaşamdan uzaklaştırırken; diğer yandan eğitim sistemindeki ağır kusurlar bilimsel ve sürdürülebilir tamirat ya da tedavilerle giderilemezken; arayış içerisindeki kaliteli azınlığın gelecekte Beysukent Koleji gibi okullara yöneleceğini öngörebilmek kolay. Bunun için kâhin olmaya gerek yok.

Bitirirken 'sadeleşmeye' ilişkin bir ince ayrıntı daha:

Şunu hep gözlemliyorum: Kendini çok iyi yetiştirmiş meslektaşlarım bile **'okulda sadelik'** olgusuna hem önemseyerek hem de biraz tereddütle, hatta aşırı temkinlice yaklaşıyorlar; çünkü sadelik ile tembellik arasında - *tıpkı delilik ile dâhilik arasındaki gibi* - doğrudan bir sınırdasılık ilişkisi var ve eğitime ömürlerini adanmış dostlarım sadeliği seçmiş kişinin -ya da kurumun- tembelliği seçmiş gibi görüneceği ihtimali üzerinde duruyorlar.

Bütün zamanları tıka basa işle doldurmanın ve bundan doğan karmaşıklığın maalesef **'çalışkanlıkmiş gibi'** sunulduğu, öyle algılandığı bir ortamda gerçeği görebilenler yanlış anlaşılmaktan korkuyorlar ve susuyorlar...

Temkinli oluşları bundan. Bu özetle 'mahalle baskısı' ve toplumu değiştirme misyonu olan kurumların da bu baskıya boyun eğmesi durumu... Ne vahim, ne trajik değil mi? Düşünsenize mülakatta kendisine **'Hibrit misiniz, birden çok işi aynı anda yapıp üstüne bir de bunu yirmi yıl hiç kesintisiz sürdürebilir misiniz?'** diye sorulan aday, **'Hayır, ben sadelikten yanayım, önce bütün mevcudiyetle bir şeye odaklanır ve ancak onu sonuçlandırdıktan sonra başka bir işe veya başka bir aşamaya geçerim...'** derse bir okula öğretmen olarak kabul edilme olasılığı kaçta kaç olur? %10... %5... %1 ?!? Bence sıfır! Peki dışarıda sınavlar, kurslar, özel dersler Amazon nehri gibi gürül gürül akarken okulun kapıyı çalıp 'Siz diğerlerinden daha çok ne veriyorsunuz?' diye soran aday veliye **'Biz sadelik, iç dinginliği ve yalın mutluluk veriyoruz. Bizim sistemimiz bu!'** diyen bir okulun **'Aradığımız tam da buydu. Çocuğumuzu sizin okulunuza yazdırıyoruz'** yanıtını duyma olasılığı nedir? %10... %5... %1 ?!? Kim bilir? Ama yine de -*bütün olası risklere ve karşı çıkışlara rağmen*- **sadeliğin tembellik olmadığını; tutumluluğun cimrilik olmadığını, Feng-Shui'nin çulsuzluk olmadığını, sadeleştirmenin yoksullaştırmak olmadığını, bilâkis yaban otunu bostandan ayıklar gibi gereksiz teferruatı okuldan ayıklamanın o okula genellikle verimlilik ve ürün-kalite artışı getirdiğini; dolayısıyla bilinçlice erişilen yalınlığın her yerde olduğu gibi okulda da aslında huzur ve zenginlik doğurduğunu** hep akılda tutmak lazım.

PENTEST GÜNLÜKLERİ

*Pentest Günlükleri Kitapçığı

Yılmaz
DEĞİRMENCİ

Bu günlerde AI dünyasında çok ciddi bir tartışma süregeliyor. Yapay zeka insanlık için tehdit mi? Regülasyon gerekli mi? Open source mu devam etmeli yoksa sadece onaylı büyük şirketlerce mi yürütülmeli?

ABD, dev şirketlerin de itelemesiyle açık kaynak dünyasını kısıtlamaya eğilimli. Ancak buna şiddetle karşı çıkan hocalar da mevcut.

Buna tepki olarak, LLM teknolojisinin open source olarak yaygınlaşmasına yönelik kurulan Çin kökenli Yi-01.AI şirketi, şimdiden bir milyar doların üstü değerlendirildi.

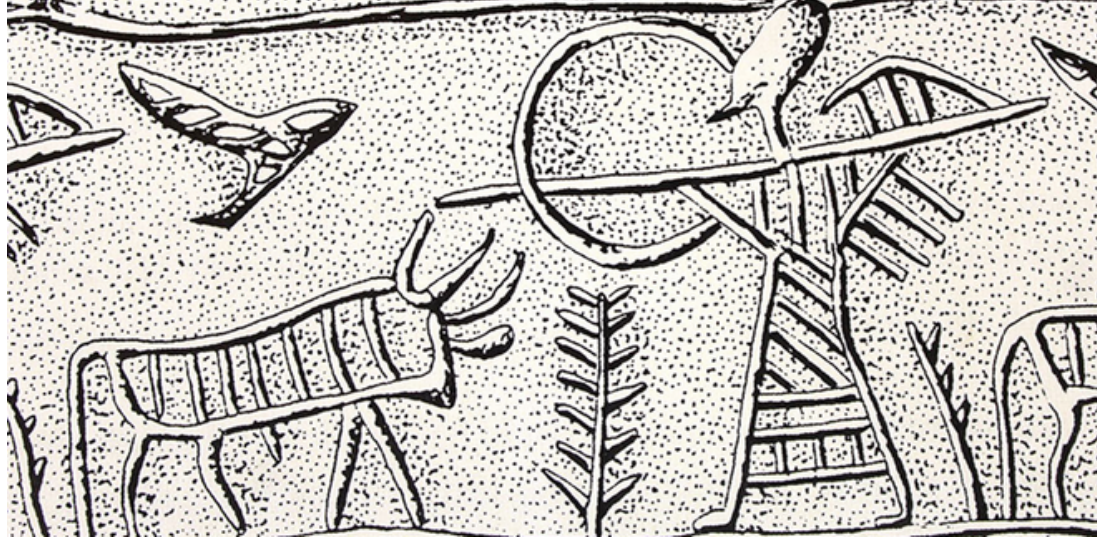
Yine tepki olarak Fransa da açık kaynak çözümlere destek vereceğini işaret eden atılımlar yapıyor.

Ben bu dönemin Türkiye için inanılmaz önemli bir fırsat ve dönüm noktası olduğunu düşünüyorum. Açık kaynak yapay zeka çözümlerine sonuna kadar destek olunmalı ve gerçek anlamda bütçe ayrılmalıdır.

Bir on yıl sonra her şey için çok geç olabilir.

Kıbrıs Adasında Avcılık Kültüründe Sürdürebilirlik

Kıbrıs'ta av mevsimi başladı. Pek çok Kıbrıslı av dönemini dört gözle bekler, sadece avlanmak değil, sosyalleşmek doğa ile iç içe olmak bu güzel mevsimde çok sevilir. Önce avcıyı tanımlayalım avcı doğayı kendini tanıdığı gibi tanıyan çevreyi ve hayvanları iyi bir şekilde koruyan kişiye denir. Gerçek bir avcı asla limit üstü avlanıp doğaya herhangi bir hasar vermez, tahribat yapmaz. Avcılık bir spor değil kültürdür.

Kıbrıs arkeolojisinde avcılık. Boynuzlu hayvan ise Kıbrıs'a özgü yaban koyunu Muflon.

Cumhuriyet
100
YAŞINDA!

Hasan AKKOYUN

Kıbrıs da avcılık kültürü yıllardır azalmadan katbekat artarak gençler ve yaşlıların buluştuğu doğaya çıkıp avlanılabilecek hayvanı vurup; nesilden nesile hikayelerle biraz da mübalağa sanatı ile anlatılan, uzun yıllardır devam eden bir etkinliktir.

Benim dedemin dedesi de avcıydı, bugün bende avcıyım. Lakin gün geçtikçe av hayvanları gerek iklim değişikliklerinden gerek bilinçsiz ve bencil avcılar sayesinde doğaya geri dönüşümü zor bir hasar bırakılıyor. Bazen avcılığı bırakmayı bile düşünüyorum.

Öncelikle avcılığın spor değil bir kültür olduğunu ailelerin, dost ve arkadaşların toplanarak av günleri sabah kahvede buluşup çayını, çorbasını içip şafak vakti doğada köpekleri ile yürüyüp avlanılan bir aktivitedir.

Daha sonrasında öğle vakti toplanıp piknik yapılır. Çok hoş bir sosyalleşmedir ama olaya hırs ve düşüncesizlik girdiğinde avcılık katliama dönüşebiliyor. Limit üstü avlar, yavru tavşanların alıkoyulması gibi olaylar gözlemleyebiliriz.

Avda piknik deyip de geçmemek gerek. Mükemmel yerel lezzetlerimizi, herkesin heybesinden çıkması ortada toplanıp afiyetle yemesi çok hoş bir ortam yaratmaktadır. Birisi çakızdesini (yeşil zeytin) getirir biri bahçesinden salatalık, domates, birisi bolibif (konserve et), Kıbrıs pastırması (Türkiye'de sucuk denir) diğeri çöreğini, zeytinlisini e alkölü de seviriz soğuk havada doğada Zivania içmenin tadı bir başka oluyor.

Gelelim sorunlara yıllardır sera gazı etkisinde olan dünyamızda son 3 yıldır mevsimlerin kaydığını gözlemliyoruz. Biz evde klima altında sıcak alırken doğadaki yaban hayvanları üremek ve çoğalmak için susuzluk, sıcak ve bir de kendini bilmez bohçacı değimiz avcı olmayan doğaya zarar veren kesimle mücadele etmekte. Avcılık Federasyonumuz bile çevreye karşı vurdum duymaz davranıyor. Doğadaki hayvanlara federasyonun yapması gereken besin ve su takviyelerini köylüler veya köy avcılık kulüpleri yapmakta.

Güney Kıbrıs avcılık federasyonu yönetimi ise doğadaki hayvan nesli azalmaması için ciddi bir şekilde kınalı keklik ve tavşan üretimi yapıyor doğadaki yaban hayvanlarının neslini koruyarak kültürünü sürdürülebilir şekilde devam ettirme yolunda başarılı ilerliyor. Bizim federasyonumuz ise sezonda bir veya iki kere doğaya başarısız şekilde keklik ve sülün salımı yapıyor.

En başta avcıların daha bilinçli şekilde, avcılığın ne olduğunu anlayarak doğaya çıkması gerektiğini düşünüyorum ve federasyonun daha fazla iş yapmasını savunuyorum. Bu sezon ava çıkabilmemiz için 2.030.-TL bir ödeme yapıldı ödeme yapmayıp kaçak avcılık yapanlar da bolca var. Lakin burada ödeme yapan birisi olarak bu parayı neye neden ödemekteyiz diye de düşünceler içerisindeyim çünkü ödediğimiz paranın doğaya ve av hayvanlarına avcılara bir geri dönüşü maalesef yok, en azında biz göremiyoruz. Federasyonumuzdan istediğimiz kaçak gece avcılarını, kaçak ava gidenleri, doğayı zarara sokanları doğayı kirletenleri tespit edip caydırıcı cezalar vermesi ve doğanın ekolojik dengesini bozmadan av hayvanı salımı, yaban hayvanlarının neslinin tükenmesinin önüne geçmeleridir.

Adamızda kalın ve ince av sezonu olarak 3 sezon vardır.

1. İnce avda fassa, yaban güvercin, üveyik avlanır. Kalın avda tavşan, keklik, sülün (federasyon salımı çiftlik üretimi), turaç, çulluk avlanır.

2. İnce avda cikla, kara tavuk, fassa, yaban güvercini avlanır. Bunlara ek olarak yaz aylarında Karga avı yapılır belirli gruplara belirli yasalarla karga avlamaları için izin verilir. Karga doğaya zararı olan diğer yaban hayvanların yavru ve yumurtalarını tüketen bir hayvandır. Yurt dışında tilki ve domuz avları da yapılmakta lakin bizim adamızda Tilki nedensizce korunan bir hayvan ve doğadaki avcının hedefi olan her türü tüketiyor.

İyi bir avcı olmanın temeli doğaya saygılı olmakla başlar gerek karadan yapılan gerek denizde yapılan avlarda hiç bir şekilde doğayı kirletmemeliyiz avcılığı çocuklarımıza miras bırakmayı vazifemiz olarak bilmeliyiz.

Kınalı Keklik

Yaban Tavşanı

Fassa

Cikla ve kara tavuk.

Üveyik

Çulluk

Turaç

Biraz Kül Biraz Duman

Ne kibar şarkılarımız vardı, sizli bizli.
"Bir bahar akşamı rastladım size.
Sevinçli bir telaş içindeydiniz
Derinden bakınca gözlerinize
Neden başınızı öne eğdiniz"

Sonrasında bir şeyler oldu
"Bandıra bandıra ye beni
Doyamazsın tadıma"
Gibi bir şeyler mırıldanmaya başladık.

"Gel sokağıma gel
Penceremi aç, yatağıma gel
Hadi hazırım yeter ki
Onursuz olmasın aşk" diyerek
Yatağı ve onuru aynı yerde
buluşturmayı başardık.
Sahi onursuz olsa nasıl olacaktı aşk?

Şimdi biliyoruz ki. "Olmaz ilaç sine-i
sad pareme."
Elinden tutardık dostluğun,
İstanbul'un bütün meyhanelerinde
dolaştırırdık.
"Kadehinde zehir olsa" vız gelir.
"Agora Meyhane"miz vardı. Dertlerin
en şahanesi.
Şimdi bakıyoruz da, ne "Eski dostlar"
var artık, ne eski fasıllar.

Zaman, dilimizden sadece şarkıları
koparmadı,
Bizi de birbirimize düşürdü.
İki kaşın arasına bile silah çatar oldu
insanlar.
Oysa biz,
"Niçin baktın bana öyle" şarkısında
aşka bakardık.
Yeşil gözlerinden muhabbet kaparken
bambaşka bakardık.
Kimseyi unutmak için sevmezdik.

Doğuştan karanfilliydi yakalarımız.
"Enginde yavaş yavaş günün minesini
solarken", galiba biz de solduk.

Çocuklarımızı aldı zalim düzen.
20 yaşındaki aslan gibi delikanlıları.
"Ham meyveyi kopardılar dalından"

Kim başlattı bu savaşı, kim
sürdürüyor? Ve niye bitmiyor?
Sahibi ölünce, kapının önüne konan
ayakkabılara döndük.
Ninelerimizin birilerine kızınca ettikleri
"soykası kalasica" bedduasındaki gibi
Soykalarımız kondu kapı önlerine.

Göze mi geldik, biz mi unuttuk?
Aynaların eski olması, yeni gerçekleri
gizlemeye yetmiyor.
Yanarak geçtik yılları, harcanarak.
Hayatın girdabı içine çekti bizleri.
Bizim de suçumuz var elbet.
"Kimseye etmem şikayet, ağlarım ben
halime,
Titrerim mücrim gibi, baktıkça
istikbalime."

Şimdi, "Ben küskünüm feleğe", siz, biz,
hepimiz küskünüz.
"Derdimi ummana döksem", kimse
dinlemez.
Peki durdurabilir miyiz bu gidişi?
Eski güzelliklere kavuşabilir miyiz?

Hiç sanmıyorum. Çünkü,
"Dönülmez akşamın ufkundayız artık,
vakit çok geç!"
Bir dosttan geldi, dostlarla paylaşmak
istedim.
Pazarınız güzel geçsin diyerek...

Canharinet
100
YAŞINDA!

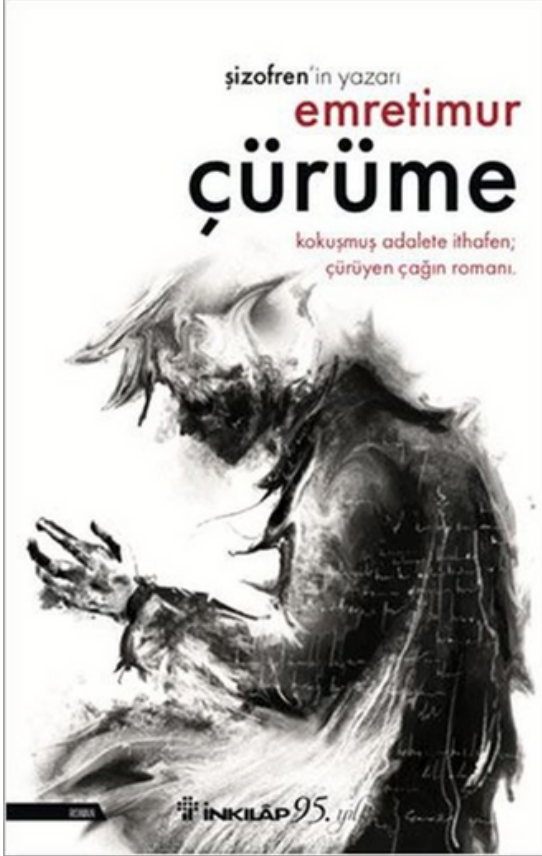
Selçuk PEKER

KİTAP KEYFİ

Aslı SEYHAN ÇAKIR

KÜNYE

Kitap Adı: Çürüme
Yazarı: Emre Timur
Basım: İnkılap Kitapevi- 1.Basım- 2022
Sayfa: 317
Tür: Roman

Bu hafta sizlerle paylaşmak istediğim kitap Çürüme, Emre Timur'dan okuduğum ikinci kitap, ilk roman. Daha önce bir düşünce kitabı olan Us'u okumuş ve sizlerle paylaşmışım. Çürüme ise kokuşmuş adalete ithafen; çürüyen çağın romanı. Hem felsefeyi hem psikolojiyi harmanlayıp içinde büyütmüş bir kurgu. Kendisinin de beyan ettiği gibi huzurumuzu kaçırarak bir kitap olmuş, yine.

Merak ediyorsanız gelin birlikte inceleyelim. Keyifli okumalar dilerim.

Emre Timur, minimalist mimar, vâroluşçu yazar. Teoloji, felsefe, psikoloji, edebiyat ve sanatla ilgilenmektedir. Profesyonel meslek yaşamına İzmir'de devam etmekte ve mimari tasarım üzerine eğitimler vermektedir.

Basılmış eserleri:

Palyaçonun Listesi (2015-roman)
Şizofren (2018-roman)
Ötekiler (2019-roman)
Us (2020-felsefe)
Mimesis (2021-şiir)
Çürüme (2022-roman)
Ödev- Nasıl Kendim Olurum? (2023-Deneme)
Tereddüt (2023- Hikaye)

KİTABIN KONUSU

Ana karakterimiz adını bilmediğimiz, sonradan takma adı ile takdim edilen Öncü. Annesinin, sarhoş kocası terketmesin diye hamile kaldığı ancak doğduğu için terkedilen Öncü. Alkol ve sigara bağımlısı annesi ve babalığından bir de kardeşi doğan Öncü. Bir gün kül olmuş evden annesinin ve bebek kardeşinin kül cesedinin çıkarılışını gören Öncü. Bunların izini hayat boyu taşıyacak olan Öncü.

Öncü hayat mücadelesine devam eder, kağıt toplayıcısı olur, servis şoförü olur, evlenir ve 4 çocuklu huzurlu bir aile kurar kendine. Ancak bir gün yaptığı bir kaza ve verdiği karar ile hayatı değişir. Kan kardeşi Kader'in dediği gibi kötü başlayan kötü mü biter, iyilik beklemek hata mıdır? Servis aracı ile 2 küçük kıza çarpar ve kaçır. Görmezden gelirse unutulur sanır. Ancak vicdan çok ağır bir yüküdür ve ona bunu sıklıkla hatırlatacaktır.

Üvey babasının tecavüzü sonrası hapse düşmüş, trans bir birey olarak toplumdan dışlanmış Kader, çöp tenekesini evi yapmış Masum, kitap karşılığı bedenini satan Vasife, Öncü'ye yüz çeviren karısı, adını beğenmeyen köpek Hachiko... Diyaloglar, sorgulamalar, hesaplaşmalar... Çürüyen gurur, çürüyen onur... Çürüyen duygular, bedenler, hayatlar...

Yazar karakterlerinin düşünce ve davranışlarını ilmek ilmek işlemiş. Yaptığı psikolojik analizleri çok başarılı buldum. Öyle ki karakterler ete kemiğe hisse büründü, duygularını öyle başarılı geçirdiler ki yüreğime, zihnim uykumda bile huzurumu kaçırdı. Kitabı okuduğum 4 gün boyunca ruhum ezildi, daraldı, anlam aradı, çürüdü ve sanıyorum bir nebze aydınlandı.

"Bazen anlam acı verir, bazen de acıya anlam yüklenir ama her ikisi de çürütür."

"Bazen öyle bir an öyle bir karar verirsiniz ki, tüm hayatınız boyunca o anı tekrar tekrar yaşamaya mahkum edilirsiniz."

Sinir krizleri başlar, işten kovulur, bebeği aılıktan ölür, ailesinden kopar, uyuşturucu almaya ve şehir çöplüğünde yaşamaya başlar. Teslim olmayı da dener ama meczup muamelesi görür. Bir gün yolu tetik arkadaşı olacak Masum ile kesişir. Adaletin kalemını kırmadığı suçluların adaletini sağlamak için, iyi niyetli kötüler ve kötü kalmak istemeyenlerce biraz illegal, biraz legal bir polis alt birimi kurulmuştur. Cezaevinde tatil yapıp çıkmış tecavüzücü ve katillerin yine zarar vermesini engellemek, çalışmayan adaleti çalışır kılmaktır görevleri. Birimin profesyonel katilleri iyilik yapacaktır insanlığa. Böylece vicdan yüklerinden de kurtulabilecekler midir?

KİTAPTAN ALINTILAR

"Dünyaya en büyük bela, en büyük azabı veren yaratıklar... Biz olmasak buranın cennete dönüşmesi kaç yıl alırdı acaba? Ve bizimle cehenneme dönüşmesi cennetlerin? Ah bu insanlık... Hınç ve nefretle doğup büyüyen ve yaşayan ve maalesef üreyen... Ortaya da yapay gülücükler ve kazık atma fırsatı ile yanıp tutuşan yeni canlılar üreten bu insanlık... Dünyaya, diğer canlılara ve kendimize duyduğumuz bir ölümcül düşmanlık ile yaşıyoruz. Güzel olan, mutluluk olan, iyilik olan her yeri bozuyoruz. Adalet düşmanız, samimiyet ve bağlılığa düşmanız... En hayırlı işimiz, mezara gidişimiz..."

"Evet, durmak bir ölüm çeşididir. Yani bir şeylerin değişmeyi durdurduğu huzurlu hayat çürümedir. Ama yok olmak için çırpınmak, acı ile güçlenmek, çığlık atmak ve hatta can çekişmek, yaşamaktır. Yaşamak için geldik, çürümek için değil."

"'Deli' demesinler diye okudum, okuyunca 'deli' dediler. Ne bulduysam okudum. Okumanın o tuhaf, hürleştirici zehrini almış bulundum. Şu yararı, bu yararı konuşulur ama bana kalırsa en büyük yararı kendi küçük hapishaneninizde takılıp kaldığınız ihtimallerin ötesinde, hatalı ikilemlerin dışında yeni, yepyeni dünya önermeleriydi. Önerdiler. Hem de neler neler. Belki de acımla baş etmeyi öğretiler. Verdikleri bilgiler bana deyip uçup gitti sadece. Mühim kısmetse bana dedikten sonra uçması yani benden sekmesiydi Çünkü çarptığında ilmin değiştiremeyeceği 'insan' bile demiyorum, canlı hatta şey yoktur ki sesli olarak kitap okuduğumda tüm köpek arkadaşlarım sıraya girip pür dikkat bana dikti kulaklarını, gözlerini. Değiştim, değiştiler"

"Çöp dağlarında süzülen bakışlar hemen görür ki dünya iki kavim. Diriliş, yaşam, püskürüş ve gidiştir ilki.

"Tercihlerimizi değerlendirirken en sık yaptığımız hata budur. Seçeceğimiz şeyi hayal ederiz. Oysa yapmamız gereken vazgeçeceklerimizi hesap etmektedir."

"Yıkıntılı bir gençlik bir şekilde toparlanır; yeter ki yıkıntı çocuklukta olmasın..."

"Sessiz, suskun vicdanların olduğu yerde her şey caiz, her şey çürük olur."

"Kimse değişmedi. Çamur çamurdu, gri de gri. Ona bakıp örüntü gören sendin. Ne de kötü bir ressamdın. Şehir çöplüğüne bakıp şelale manzarasını sen çizdin."

"Her şey mutlu mesutken cennetten kovuluşumuzun hıncını çıkardık buradan. Dedik "Bu çizgiden bu taraf benim." Bunu ilk kim dedi, ilk çizgiyi kim çekti? Doğa bunu anlamadı. Zeytin fidanları, bülbüller, karıncalar bunu anlamadı. Mülkü bulduk, doğa anlamadı.

Çürüme ve sürüklenişse diğeri. Bir esen rüzgara rağmen kanat çırpın kelebek var, bir de Rüzgar sayesinde sürüklenen kuru yaprak. Kendi haline bırakılan her şey gibi dağılmaya mahkum. 1 trilyon yıl evvelden muayyen yasalarca boğulmaya, ufalanmaya, dağılmaya, sürüklenmeye ve aslında yani çürümeye namzet, mahkum ve memur. Bir saat önce dalından kopmuş elma niçin heveslendirir bizleri de bir yıl önce kopmuşun esamesi okunmaz? Çürür her şey uzun vadede. Yeterince uzun vade biçilirse her şeye bir çürük elma olacaktır. En diri, en canlı, en alınabilecek bir tedbir, bir aşı, bir ilaç yoktur."

Parayı bulduk, ırkı bulduk, araziye bulduk, sahipliği... Doğa bunları anlayamadı, anlasa başımızı küçükken ezerdi."

Kaynaklar

Yazarın hayatı: Derleme